Ч. 122 Четвер 2 (14) червня 1894. Рік IV.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в Адміністрациї „Ґазети Львівскої“ і в ц. к. Старостствах на провинциї:

на цілий рік зр. 2·40
на пів року зр. 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:

на цілий рік зр. 5·40
на пів року зр. 2·70
на чверть року зр. 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр

Занедбана галузь господарства народного.

Коли до сварки та колотнечі, то у нас є кому, коли-ж до роботи, то нїхто й не подумає; а згадати кому про яку роботу, то він стане зараз так богато говорити та радити, що за тим говоренем та за тою радою забуде й за саму роботу. Ті богаті говореня, ті широкі ради — то характеристична черта кождого поодинокого з наших людий, то й черта загальної нашої роботи, то головна причина, що з кождого Русина типовий „пізний Іван“. Инші люди, инші народи борзенько собі розважать, борзенько порадять ся, возьмуть ся скоро і пильно до роботи тай мають з неї красний успіх, а Русин лиш стогне та нарікає на всїх і вся, а наслідок ще й гнїває ся та завидує другим, що єго випередили і нажили собі добра. Отсе вже наша хиба, наша вина, що ми вічно мусимо оставати ся поза другими. Не уміємо тай не хочемо користати з часу і обставин та того добра, яким нас надїлила вже сама природа.

Говорить ся у нас богато про всїляку роботу народну: про просьвіту і закладане читалень, про інституциї фінансові, про ширене торговлї і промислу в нашім народі; не забуваємо навіть про спів та ґімнастику. У всїх сих напрямах навіть і дещо робить ся, в одних більше, в других менше — але все-таки робить ся; лиш на одну галузь господарства народного у нас, майже зовсїм позабули: на господарство рільне. А прецї у нас господарство рільне єсть не лиш підставою всякого добробиту, подібно як і у инших народів, але наш нарід майже виключно хлїборобский, бо лиш дуже мала, майже щезаюча єго частинка, належить до людий, що не жиють виключно з хлїборобства. Здавалось би, що коли в якім народї, то в нашім робота в напрямі пiднесеня господарства рільного повинна би бути як найбільша; тимчасом у нас як найменша. Маємо всїлякі товариства почавши від полїтичних а скінчивши аж на таких, як товариства співацкі та ґімнастичні, лиш нема у нас товариств господарских, котрі би опікували ся долею наших хлїборобів. У инших народів ставлять такі товариства на першім місци; у нас не стоять хоч би лиш по заду, бо у нас їх нема таки зовсїм. Аж сумно і встидно згадати про то, що у нас як-раз найменше дбає ся про ту галузь народного господарства, з котрої майже виключно жиє цїлий нарід. Маємо всїлякого рода часописи, полїтичні, літературні і фахові, але на часопись для господарства рільного якось не можемо здобути ся. Давнїйшими роками був „Господар і Промишленник“, але й той не міг довго удержати ся та упав. А прецї вже найвисша пора, щоби нам подбати про господарство рільне та про звязані з ним части того господарства як: огородництво, годівля худоби, молочарство, будівництво господарске, промисел рільний і домашний і т. д.

Скаже нам хтось може, що ми за песимістично дивимо ся на сю справу, бо прецї і на сім поли робить ся у нас дещо. Суть прецї — скажуть нам — Читальнї „Просьвіти“, котрих задачею єсть дбати також і про господарство сїльске, а у виданях Просьвіти стрічають ся також і книжочки, в котрих трактує ся обширно про поодинокі части господарства рільного. То правда, ми тому не перечимо; але й то признасть кождий, що робота в сїм напрямі чи то „Просьвіти“ чи єї Читалень, єсть лиш що так скажемо, додаткова. Анї „Просьвіта“ анї єї Читальнї, котрих задачею в першім ряді єсть ширити просьвіту в народі, не можуть займати ся справою господарства рільного в так великім обемі, як того вимагає се господарство. Вже само сполучене в однім товаристві з просьвітою справ економічних, мусить некористно відбити ся на головній задачі товариства просьвітного, бо робота товариства мусить тогди розбивати ся на всї сторони і замість вести одно діло а добре, веде ся кілька, а що найменше мірно. Таке сполучуване в однім товаристві роботи просьвітної, фінансової, торговельної і господарскої дасть ся у нас по части оправдати, бо доси бодай не було достаточно сил до того, щоби кожду з тих робіт вести окремо, але довго так бути не може, коли схочемо дїйстно двигати наш нарід успішно наперед. Насамперед буде на тім терпіти сама просьвіта народу, котру чей годї держати заєдно в одній мірі; не можна прецї уважати той нарід завсїгди ще за малолїтний і подавати єму все лиш самі початки просьвіти і науки, але треба поступати дальше, треба поволи познакомляти єго зі всіма галузями дотеперішного людского знаня. Вже се одно вкладає на товариство просьвітне величезну задачу, а деж сили, щоби в рівній мірі займати ся ще й справами економічними, з котрих кожда вимагає окремого знаня фахового і то такого, якого годї вимагати хоч би й від найбільше ученого і всесторонно образованого чоловіка. Піддержуване руху торговельного і закладане крамниць вимагає специяльного знаня торговлї і всїляких відносин торговельних, а господарство рільне вимагає так само фахових господарів

5)

Матій Сандорф.

(Повість Юлія Верна).

(Дальше*).

В помешканю Володислава Затмара сходили ся від часу приїзду ґрафа Сандорфа всї три приятелї, хоч Сандорф умисно на то наставав, що найме собі помешкане в палатї Моделльо, або точнїйше в готели Дельорм при Пяцца Ґранде. Полициї анї не снило ся о тім, що дім при Акведотто єсть осередком заговору, котрий має численних приклонників в більших містах держави.

Володислав Затмар і Стефан Баторий стали, не надумуючись довго, щирими союзниками ґрафа Сандорфа. Они виділи так само, як і він, що тепер суть дуже сприяючі обставини для такого руху, котрий би Мадярам надав знов таку силу в Европі, до якої они з честилюбивости стреміли. Они знали то добре, що можуть за той плян наложити головою, але мимо того не дались відстрашити від свого дїла. Дім при Акведотто став ся отже зборним місцем найвиднїйших проводирів заговору. Велике число приклонників, завізваних звідси в ріжних сторонах краю, діставали звідси прикази. Голубяча почта, яку тут устроєно для посиланя відомостий, сполучала легко і скоро з Триестом всї значнїйші міста на Угорщинї і в Семигородї, коли розходило ся о то, щоби давати поученя, котрих годї було розсилати почтою або телеґрафом. Словом, заведено як найбільшу осторожність, так, що на заговірників не упало доси нї найменше підозрінє.

Впрочім ведено переписку, як вже звістно, шифрованим письмом, і то після способу, що давав безусловну безпечність, позаяк єго треба було лиш держати в тайнї.

В три днї по тім, коли прилетів той голуб, від котрого Сарканій перейми карточку, дня 21 мая, около осьмої години вечером, були Володислав Затмар і Стефан Баторий в кабінетї і чекали там на Матія Сандорфа, котрий мав вернути з дороги. Особисті справи були спонукали єго недавно виїхати до Семигорода на свій замок Артенак. Подорож та була для него о стілько на руку, що давала єму можність зійти ся з своїми приятелями в Ключи [1]), столици провинциї, та поговорити з ними, а того дня мав він звідтам вернути, давши наперед знати обом своїм союзникам депешею, котру Сарканій переписав.

Від часу виїзду ґрафа Сандорфа обмінювали ся ще й инші листи межи Триестом а Будапештом, вислано також голубами кілька шифрованих карточок. Як-раз в сїй хвили був Володислав Затмар занятий відчитуванєм тайного письма при помочи так званої „решітки“ або шаблони.

По правдї сказавши були ті депешї придумані на дуже простий лад, на лад переставлюваня букв. Після того способу має кожда буква своє азбучне значінє, b значить b, o значить o і так дальше. Але букви переставляють ся по черзї, після того чи місця в решітці порожні чи заставлені. Коли тоту решітку положить ся на депешу, то спід неї видко лиш букви в тім порядку, в якім треба їх читати, прочі суть закриті. Таких решіток уживано вже з давен-давна, але недавно уліпшено їх після способу полковника Фляйснера; они уважають ся доси за найлїпший і найпевнїйший спосіб, коли розходить ся о то, щоби мати тайне письмо, котрого нїхто не годен прочитати. Всї инші способи перевертаня — все одно, чи то спосіб з незмінною підставою, або простий спосіб ключевий, при котрім кожда буква азбуки означує ся тою самою буквою або тим самим знаком — або чи то спосіб зі змінною підставою чи спосіб з подвійним ключем, при котрих кожда буква змінює ся з азбукою — не

*) В третім фейлетонї, на першій сторонї, в третім стовпци з гори межи шифрованими словами стала ся через недогляд в коректї дуже разяча похибка, котру тут справляємо. В першім рядку з лївого боку повинно бути трете слово: **odxhup** (а не: odxhup); четверте слово повинно так само як і всї складати ся із шести букв і має бути: **aceeil** (а не: aeeil). Так само має бути в третім рядку на право перше слово: **ruiopn** (не: ruipon) а друге слово: **mtqssl** (а не: mtgssl).

[1]) По нїмецки: Клявзенбурґ, по мадярски: Кольошвар.

і рільників, що давали би провід в сій роботї. Роздїл роботи мусить отже конче настати і він вже поволи настає; біда лиш в тім, що Русини як всюди і у всїм, так в роботї економічній беруть ся до неї аж тогди, коли їх вже крайна біда притисне, а й тогди не приступають до неї з повною розвагою і енерґією, а все поволеньки і оспало лишаючи другим час, щоби захопили їм спід носа то, що моглоби було бути для них найдогіднїйше, найпоплатнїйше. Маємо вже тепер таке товариство торговельне як „Народна Торговля" і около него може вже безпечно ґрупувати ся вся наша робота на поли торговлї. Справедливо підніс др. Олесницкий в „Дїлї", що треба би заняти ся орґанізацією крамниць наших, а ся робота повинна би очевидно припасти „Народній Торговли". Тепер закладають ся товариства фінансові а ті будуть могли заняти ся і обняти з часом рух фінансовий у нас. Лишає ся одно господарство рільне, котрому нема у нас кому займити ся.

Господарство рільне то у нас найслабша сторона. Уважаємо наших рільників, наше селяньство за найбільшу нашу силу, за силу на котрій опирає ся цїле наше істноване народне а як-раз не робимо нїчого, щоби ту силу, коли вже не скріпити і збільшити, то бодай удержати в рівній мірі. На сїм поли нас може найбільше побивають, а ми на то все рівнодушні і все собі думаємо: „якось то буде". Коли як коли, а нинї то вже найвисша пора заняти ся нам долею наших селян-рільників. Самі читальні „Просьвіти" і виданя сего товариства трактуючі о господарції рільній не вдіють тут майже нїчого, бо они навіть не в силї удержати то, що єсть а не то вивести роботу на ширший шлях і надати їй напрям відповідний теперішному часови. Нинї стало вже дуже мало землї, з наших селян поробили ся по найбільшій части майже вже лиш халупники, котрим полишило ся хиба лиш загін, два землї, з котрої не можуть вже вижити. Морговим навіть господарям приходить ся так само трудно жити. Земля вимагає нинї зовсїм иншого способу оброблeня, инших знарядів, иншого насїня. Спосіб продукциї о збуваня продуктів став вже инший як був давнїйше. Годівля худоби підупала. Наш селянин-рільник серед так змінених обставин не може дати собі ради, не знає, як до чого брати ся. Взірців для себе не видить нїяких, бо взірцевих малих господарств нема у нас нїяких а дуже часто навіть такі господарі на селї як сьвященик і учитель замість бути взірцем для нашого селянина, беруть взорець від него. Словом, куди глянути, то наше рільне господарство як найбільше занедбане.

А прецї далось би у нас в сїм напрямі дуже богато зробити, лиш треба би до того троха охоти і доброї волї. Люди би знайшли ся. Прецї суть у нас не лиш добрі господарі практичні, але також і іспитовані аґрономи. Треба лиш, щоби хтось дав почин до того; треба би, щоби нашї люди подумали вже раз над засновуванем товариств господарских і спілок продукцийних, котрі певно принесли би великий хосен не лиш своїм членам але й цїлому народови. Мусимо раз спромогти ся на то, щоби вести роботу господарско-рільну яко окрему роботу народну, бо инакше буде нидїти у нас вся инша робота і не дібємо ся нїколи лїпшої долї. Не занедбуймо того, що становить найбільшу і найважнїйшу основу нашого народного істнованя.

Перегляд полїтичний.

Presse доносить, що сесию спільних Делеґаций постановлено відрочити аж до осени, позаяк парлямент угорский має ще вибрати членів Делеґаций і залагодити предложеня валютові а також і угоду торговельну з Росиєю.

Оногди відбуло ся заприсяжене ново-іменованих мінїстрів угорских після нового угорского церемонїялу двірского. Коли мінїстер Векерле явив ся вчера в палатї послів, повитано єго грімкими окликами. Векерле заявив відтак, що давнїйший кабінет подав ся був до дімісиї длятого, що Корона спротивилась іменованю нових членів палати панів в цїли забезпеченя ухвали закона о цивільних супружествах. Правительство єсть тепер уповажнене заявити, що Корона годить ся з правительством на конечність реформи закона о супружествах і уважає зі своєї сторони серед теперішних обставин полїтичних за річ рішучо конечну, щоби закон о супружествах був ухвалений. Правительство сподїває ся, що палата панів піддасть ся сїй конечности. Проґрама правительства позістане і дальше та сама, яка була доси.

„Свобода", орґан Стамболова, оповіщає проґраму опозицийного сторонництва народно-лїберального. Ся проґрама звучить: 1) Скріплене відносин з Туреччиною і заключене з нею зачіпно-відпорного союза; 2) цїлковите приступлене до полїтики тридержавного союза і Анґлїї, бо ті держави бажають істнованя Болгариї яко держави; 3) піддержуванє відносин з всїми балканьскими державами і заключене відпорного союза з Румунією. До того союза треба також втягнути і Туреччину. 4) Сотворене нормальних відносин з всїма великими державами і признане Фердинанда Кобурґа князем Болгариї. „Свобода" доносить, що рада мінїстрів вже займала ся питанем, які уступства вчинити Росиї.

Смерть марокканьского султана викликала немале занепокоєнє в Европі, особлпво же в найбільше інтересованих державах европейских як: Іспанїя, Франция і Анґлїя. До всїляких запутанин африканьских готова тепер ще прилучити ся і справа марокканьска. Султан, кажуть, не помер природною смертию, лиш єго убили десь на дорозї межи Марекшом а Касаблянка. Єсть обава, що ново проголошений султан стрітить опір в краю, з чого настануть непокої, а то буде мусїло довести до роздїлу Марокка межи державп европейскі. Всї держави европейскі вислали на марокканьскі води свої кораблї.

Новинки.

Львів дня 13 червня.

— **Іменованя.** Ц. к. Намістництво іменувало Михайла Моравецкого ц. к. практиканта будівництва в Тернополи комісарем для надзору кітлів парових для повіта збараского.

— **Іспит зрілости в ярославскій ґімназиї** відбув ся в днях 25 до 31 мая с. р. під проводом інспектора краєвого дра Л. Ґермана, а в дни 28 мая в присутности Віцепрезидента краєвої Ради шкільної дра Михайла Бобжиньского. Результат іспиту був слїдуючий: сьвідоцтво зрілости з відзначенєм одержало 3, сьвідоцтво зрілости 20, позволене повтореня іспиту з одного предмету 3, репробовано на рік 4, репробовано

дають нїякої такої певности. Декотрі люди можуть дуже легко відчитувати такі тайні письма, хоч при тім спускають ся лиш на сам здогад. Они опирають ся на то, що ті букви, котрі частїйше уживають ся, знаходять ся частїйше і в письмі — e в мові француский, анґлїйский і нїмецкій, а в росийскій, e та i в італїяньскій — та доходять тим способом до того, що винаходять то значінє букв в тайнім письмі, яке они мають у звичайнім. Буває лиш мало шифрованих сим способом депеш, котрих би при добрій розвазї не можна відчитати.

Однакож здає ся, що решітки або шифровані словарі — значить ся такі, в котрих суть подані числами деякі часто уживані слова або цїлі вислови — дають повну поруку, що такого письма нїхто не відчитає. Але оба ті способи мають одну значну недогідність: їх треба конче держати в тайнї, або зобовязати ся до того, що тих приладів або книжок не дасть ся нїкому чужому в руки. Коли нема решітки або книжки, то не можна тих депеш нїяк відчитати, але скоро хтось украде або решітку або книжку, то вже й цїлий сьвіт зможе депешу прочитати.

Отже при помочи такої решітки, взглядно витятого грубого паперу, котрий в кількох місцях мав дїрки, відчитувано переписку ґрафа Сандорфа і єго товаришів. Але они були на стілько осторожні, що не мали би нїякого клопоту, хоч би Сандорфови або єго приятелям загубили ся ті решітки, або коли-б їх хто украв, бо зараз, скоро лиш їх відчитали, то й палили. Отже нїхто не міг прийти на слїд того заговору, за котрий були би наложили головою найперші маґнати Угорщини разом з репрезентантами міщаньства і народу сїльского.

Саме коли Володислав Затмар хотїв спалити послїдну депешу заковтав хтось стиха до дверий комнати.

То був Борик, котрий привів ґрафа Сандорфа, що прийшов був пішки з двірця зелїзницї. Володислав Затмар приступив зараз до него:

— А що, Матїю, як повела ся ваша подорож? — спитав він чим скорше, як той, що передовсїм хоче бути заспокоєним.

— Пощастила ся, Затмаре, відповів ґраф Сандорф. Я не потребував сумнївати ся о думках моїх семигородских приятелїв; можемо напевно числити на їх поміч.

— А чи ти їм згадував о тій депеші, що прийшла до нас три дни тому назад з Будапешту? — відозвав ся Баторий, що жив з ґрафом в такій великій дружбі, що они аж собі тикали.

— Згадував, Стефане; они вже все знають. Готові кождої хвилї. На перший знак піднимуть бунт. До двох годин будемо панами в Будапештї, до пів дня панами найбільших комітатів по сїм і по тамтім боцї Тиси, до одного дня буде Семигород і пограниче войскове в наших руках. Тогди вісїм мілїонів Угрів відзискають знову свою независимість!

— А правительство? — спитав Стефан Баторий.

— Нашї сторонники суть в більшости — відповів Матїй Сандорф. Они й утворять нове правительство, котре возьме веденє дїла в свої руки. Все піде правильно і без всяких трудностий, бо комітати що-до їх управи майже не зависять від корони, а їх начальники мають власть полїцийну.

— Але заступаюча короля рада, котрої головою єсть палятин в Будапештї?... — перебив Володислав Затмар.

— Недопустить ся до того, щоби палятин і рада мішали ся!...

— А переписки угорскої канцеляриї також не допустить ся?

— Також! Все пороблено, щоби наш рух пішов рівночасно, та щоби успіх був запевнений.

— Успіх! — відозвав ся Баторий.

— Так, успіх! — відповів ґр. Сандорф. — У войску, все що нашої крови, що крови мадярскої, стоїть за нами! Де-ж той потомок старих Мадярів, котрого серце не забило би живійше на сам вид хоругви Рудольфа та Корвіна?

Матїй Сандорф виповів ті слова голосом найблагороднїйшого одушевленя.

— Але аж до того часу — говорив він дальше — будемо старати ся всякими способами, щоби не стягнути на себе нїякого підозріня. Будьмо розважні, а станемо тим сильнїйші! — А в Триєстї не чували ви нїчого підозріного?

— Нї, — відповів Володислав Затмар. — Тут говорять лиш о роботах, які держава каже виконувати в Поли.

Вже від пятнайцяти лїт носило ся австрийске правительство — побоюючись утрати Венециї — що дїйстно стало ся — з гадкою побудувати в Поли отже на самім полудневім кінчику Істриї, величезні арсенали і порт военний, щоби звідси можна панувати на цїлім Адрийскім мори. Мимо супротивленя Триесту, котрого порт став ся через то менше важним, ведено роботи з горячковим поспіхом. Матїй Сандорф і єго приятелї могли отже припускати, що Триєстинцї будуть готові скорше поступати з ними, наколи-б роздїл держави мав аж їх засягнути.

без речинця 2, — разом 32 учеників публичних; з екстерністів: сьвідоцтво зрілости одержало 4, позволено повторити один предмет 2, не репробовано ані одного, разом 5.

— **Зміна властителів.** Місце купелеве Риманів, власність гр. Анни Потоцкої купили від неї її сини Іван і Йосиф за пів міліона зр. На Риманові позістане Йосиф, а заведене купелеве, посаду горішну і прилеглі посілости стають ся власностию Івана.

— **За крадіж громадских гроший.** В тернопільскім суді окружнім відбула ся розправа против Дмитра Максимчука і єго жінки, селян з Коцюбинчик, обжалованих о крадіж готівки понад 300 зр. Справа була така: В ночи з 2 на 3 падолиста мин. р. украдено в уряді громадскім в Коцюбинчиках з замкненої скрині 546 зр. 50 кр. готівки. Виновник дістав ся до уряду в той спосіб, що вирвав стріху, спустив ся до середини хати, розбив скриню і забрав гроші. Се були гроші податкові, стягнені громадою від податників. Злодія глядано майже три місяці, однак безуспішно. Аж одного дня зголосив ся до війта якийсь селянин з заявленєм, що коли єму дасть 100 зр., то скаже, кого підозріває о крадіж. Війт заплатив селянинови жадану квоту а той виявив, що Максимчук від довшого часу жиє над стан, богато пє і иньших частує. Зроблено зараз ревізию і найдено дійстно 241 зр., з котрих Максимчук не умів здати справи. Припертий признав ся до крадежи і єго увязнено, жінку же, підозріну о співучасть в крадежи полишено на волі. По переведеній розправі засуджено Дмитра Максимчука на півтора року тяжкої вязниці, жінку увільнено. Шкоду покрив обжалований, продавши ціле своє майно.

— **Дощі і зливи.** Майже в цілім краю не перестають падати дощі і роблять вже по полях не малої шкоди. Вчера у Львові лив знову дощ, котрий вже не мало пошкодив Виставі; мимо того було вчера на Виставі около 4000 людий. З Станіслава доносять, що в наслідок дощів піднесли ся значно вода на обох Бистрицях і Дністрі, а коли дощі не устануть, можна надіяти ся виливу тих веіх трех рік. Збіже незвичайно вилягло, а плоди земні з причини дощів значно потерпіли.

— **Цирк п. Сідолього** на площи Францісканьскій тішить ся незвичайним поводженєм, що треба приписати знаменитій дресурі коний і незвичайній зручности таких гімнастиків як родина Сільбонс. Гімнастик імившись трапеза завішеного в горі на однім кінци цирку кидає ся на другий конець, перевертає ся два рази у воздусі, а відтак ловить ся за руки другого гімнастика, що висить ногами на трапезі. Щось такого ще не бувало!

— **Наслідки темноти.** Викази огнів в нашім краю, котрі ми від часу до часу після докладних вістий з даних місцевостий поміщаємо, переймають страхом всякого чоловіка, котрий лиш счислить собі, кілько необезпеченого маєтку іде майже що дня з димом і то так часто з вини людскої. Люди забувають, що стереженого Бог стереже і ніякі приміри на чужих погорілцях не можуть їх навчити дбалости о своє майно, о житє своє і своїх родин. Попри ті численні приміри недбалости лучають ся ще випадки, що дають доказ, яка велика панує у нас темнота і як глубоко в наслідок тої темноти закорінили ся злоба і неморальність та всяке інше зло, що з них виходить, в душах декотрих селян. Так на приклад маємо вістку з Косова про подію, що сумне сьвітло кидає на стан просьвіти у декотрих людий. Семен Гуцуляк мав злість на Василя Головатого, а коли то правда, що він сам каже, причину до злости мав важну — Головатий зводив єго жінку Анну, котра у него часто перебувала. Гуцуляк рішив пімститись на зненавидженім Головатім. Дня 7 мая с. р. в ночи блукав він по Косові, носив в души очайдушну думку, та ждав лише на догідну пору. Прийшла північ, всї вже спали. Тоді Гуцуляк підійшов під хату Головатого, запалив сїрник і підложив під стріху. Солома заняла ся, а Гуцуляк утік. Пожарови не дали люди розширити ся, тому й шкода не була велика. Тимчасом жандарми шукали виновника. Хтось бачив, як Гуцуляк волочив ся без потреби в ночи. Займив єго жандарм і випитує. Гуцуляк не признавав ся довго до вини, але вкінци сказав, за що мав злість і охоту пімстити ся на Головатім.

Господарство промисл і торговля

Львів 12 червня: пшениця 6·52 до 7·25 жито 5·25 до 5·75; ячмінь броварний 6·00 до 6·25; ячмінь пашний 4·75 до 5·30; овес 5.75 до 6·40; ріпак 11·— до 12·—; горох 6·— до 8·50; вика 7·00 до 8·00; насїнє льнянне —·— до —·—; сїмя —·— до —·—; біб —·— до —·—; бобик 5·— до 5·60; гречка 7·— до 7·50; конюшина червона 70·— до 85·—; біла 95·— до 105·—; шведска 65·— до 80·—; кмен —·— до —·—; аниж —·— до —·—; кукурудза стара 5·75 до 6·—; нова 4·90 до 5·—; хміль —·— до —·—; спірітус —·— до —·—

ТЕЛЄҐРАМИ.

Відень 13 червня. Є. Вел. Цїсар жертвував для потерпівших від градової тучі в околици Відня 5000 зр.

Рим 13 червня. Криза кабінетова закінчить ся імовірно завтра. Сонїно має обняти скарб, Бочеллї фінанси; для рільництва буде іменований новий міністер а прочі міністри лишать ся ті самі що доси.

— **У Львові** виходять ті літературні часописи і вістники: **Зоря**, ілюстроване письмо літературно-наукове, 72 аркушів друку на рік, коштує 6 зр. у Львові, ул. Академична ч. 8. — **Дзвінок**, ілюстроване письмо для науки і забави руских дїтий і молодежи; 36 аркушів друку, 5 зр. у Львові ул. Чарнецкого ч. 26. — **Правда**, місячник політики, науки і письменьства, около 60 арк. друку, 5 зр. у Львові ул. Академічна ч. 8. — **Житє і Слово**, вістник літератури, історії і фольклору; 60 аркушів друку 5 зр. у Львові, ул. Глубока ч. 7.

Нові книжки! Кобзар Т. Шевченка, критичне видане в гарній оправі з пересилкою 5 зр. **Записки** тов. ім. Шевченка, 4 томи по 1 зр. — **В. Чайченка:** Твори прозаїчні ч. І. 80 кр. ч. II. 60 кр. ч. III. 80 кр.; Під хмарним небом, поезиї ч. І. 1 зр., З народного поля, поезиї ч. II. 60 кр. — **Сибір** О. Кенана ч. І. II. 1·20 зр. — **Пролісок**, збірник поезий Павла Граба ч. І. 20 кр.— **Словар** рос.-укр. ч. І. Уманця і Спілки, 2·50 зр.— Твори ч. І. Трохима **Зїньківского** 1 зр. — Лесї Українки і М. Ставиского: Книга пісень **Гайного** 80 кр.; Л. Українка: **На крилах пісень**, поезиї 60 кр. — Ол. Колеси „про **Юрия Федьковича**“ 20 кр. — **Пани і люди**, повість Левенка 80 кр. Єго-ж „**Солдатский розрух**“ 10 кр. Історичну бібліотеку і всї вичислені книжки можна купити в книгарни тов. ім. Шевченка у Львов при ул. Академічній ч. 8.

Рух поїздів зелїзничих

важний від 1 мая 1894, після львівск. год.

Відходять до

	Поспішний		Особовий			
Кракова	3 00	10·46	5·26	11·11	7·31	—
Підволичиск	6·44	3 20	10·16	11·11	—	—
Підвол. Підзам.	6·58	3·32	10·40	11·33	—	—
Черновець	6 51	—	10·51	3·31	11·06	—
Стрия	—	—	10·26	7·21	3.41	7·48
Белзця	—	—	9·56	7·21	—	—

Приходять з

Кракова	3 08	6·01	6·46	9·36	9·36	—
Підволочиск	2·48	10·06	6·21	9·46	—	—
Підвол. Підзам.	2·34	9·49	9·21	5·55	—	—
Черновець	10 16	—	7·11	8.13	1·03	—
Стрия	—	—	9·23	9·10	12·46	2·38
Белзця	—	—	8·24	5·21	—	—

Числа підчеркнені, означають пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано.

В інформацийнім бюрі ц. к. австр. зелїзниц-державних у Львові ул. Третого Мая ч. 3. (Готель Імперіяль) продає ся білєти полосові і окружні, пляни їзди і тариф у форматі кишеневім і дає ся інформациї в справах тарифових і перевозових. У тім бюрі, а також у такім самім бюрі у Відни (I, Johannesgasse 29) уділяє ся устних або письменних пояснень в справах служби на ц. к. австр. зелїзницях державних. О скілько підручники зізваляють, можна также засягнути інформаций що до решти австро-угорских і заграничних зелїзниць.

Час подаємо після годинника львівского він різнить ся о 35 мінут від середно-европейского (зелїзничого): коли на зелїзници 12 год., то на львівскім годиннику 12 год. і 35 мін.

За редакцию відповідає Адам Креховецкий.

Тайну заговору в користь угорскої самостійности стережено добре. Нїчо не могло викликати підозріня поліциї, що найвиднїйші заговірники сходять ся в скромнім домі при алеї Акведотто.

Здавало ся, як коли-б все предвиджено, щоби бунт удав ся та що лиш треба дожидати догідної хвилї до дїланя. Шифровану переписку межи Триєстом а більшими містами Угорщини і Семигороду ведено від сеї пори лиш рідко, або таки зовсїм єї залишено, доки не настали би хиба аж якісь непредвиджені події. Крилаті післанцї не потребували вже носити депеш, бо пороблено вже послідні приготовленя. Для більшої осторожности замкнено ще й голубник в домі Затмара.

Треба ще додати, що до заговору потреба так само гроший, як і до веденя війни. Єсть то річ дуже важна, щоби заговірникам їх не забракло, коли настане ворохобня. При сїй нагоді не могло їх забракнути нашим знакомим.

Знаємо, що Володислав Затмар і Стефан Баторий могли пожертвувати своє житє для незавісимости свого краю, але не свого майна, бо їх доходи були дуже скупенькі. За то був ґраф Сандорф величезний богач і готов пожертвувати на потребу своєї справи разом з житем і все своє майно. Він вже перед кількома місяцями взяв був за посередництвом свого управителя, Ляндека, значну позичку на свою маєтність — більше як два міліони золотих риньских.

Ту суму треба було однакож держати завсїгди до розпорядимости так, щоби єї можна було мати кождого дня в руках. Длятого зложено єї в Триєсті на єго імя в однім банку, котрого чесність і ретельність аж до сеї пори були ненарушені та висші понад всїлякі сумніви. Був то банк Торонталя, о котрім говорили Сарканїй і Ціроне саме тогди, коли спочивали на кладовищи в горішнім місті.

Ся случайна обставина мала потягнути за собою небезпечні наслїдки, як то побачимо з дальшого ходу сего оповіданя.

Коли ґраф Затмар і Стефан Баторий почали дуже наставати на Сандорфа, сказав він їм, що піде незадовго до банкіра Сіляса Торонтоля та скаже єму, щоби він звернув єму ті гроші в найкоротшім речинци.

Здає ся, що деякі події таки дійстно спонукали ґрафа Сандорфа дати ожиданий знак з Триєсту, а то тим скорше, що можна було догадувати ся, що того вечера підглядано дім Затмара, а то могло дуже занепокоїти.

Коли ґраф Сандорф і Стефан Баторий вийшли були около осьмої години на улицю і перший з них пустив ся до свого помешканя при корзї Стадіона, а другий до готелю Стадіона, здавало ся їм, що добачили по за деревами якихсь двох людий, що ішли неподалїк за ними і так робили, щоби їх о скілько можна не добачено.

Матій Сандорф і єго товариш хотїли переконати ся, з ким мають дїло, і зважились приступити до тих двох підозріних людий; але скоро ті побачили, що они ідуть до них, щезли десь поза рогом церкви сьв. Антона, заким ще они могли їх здогнити.

(Дальше буде).

З друкарнї В. Ловиньского під зарядом В. І. Вебера